

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 9515100090
Dátum vydania rozhodnutia: 14.07.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:9515100090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci L. A., obžalovaného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona a zločinom poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d/ Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. júla 2016 v Bratislave prejednal odvolania obžalovaného a prokurátora ÚŠP GP SR proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 14. októbra 2015, sp. zn. BB-4T/17/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolania obžalovaného L. A. a prokurátora sa z a m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica rozsudkom zo 14. októbra 2015, sp. zn. BB-4T/17/2015, uznal obžalovaného L. A. za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 Trestného zákona formou účasti ako pomocník podľa § 21 ods. 1 písm. d/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1/ ako policajt služobne zaradený na Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, v rozpore so základnými povinnosťami policajta uvedenými v § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore a súčasne upravenými v § 48 ods. 3 písm. a/, písm. f/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, na základe písomných podkladov a inštrukcií, ktoré dostal od odsúdeného A. T. zdokumentoval fiktívnu dopravnú nehodu, ktorá sa mala stať dňa 18. apríla 2013 vo večerných hodinách medzi obcami Dolné Štítare a Koliňany v okrese Nitra medzi motorovými vozidlami zn. Audi A4 EČV: D., ktoré mal šoférovať O. A. a motorovým vozidlom zn. Renault Megane Scenic EČV: D., ktoré mal šoférovať S. R. st. tak, že vyhotovil „záznam o preverení oznámenia - škodovej udalosti zo dňa 18.04.2013, pod sp. zn. ORPZ-NR-OD/1-15-162/2013“, ako aj „zápisy o vykonaní dychových

skúšok s poradovými číslami meraní 0039 a 0040“, ktoré boli vykonané prostredníctvom prístroja Alcotest 7410, kde uviedol, že dychovej skúške sa podrobili S. R. st. a O. A., hoci tomu tak nebolo a po vyhotovení predmetných listinných materiálov týkajúcich sa dopravnej nehody tieto odovzdal A. T., ktorý mu na základe predchádzajúcej dohody za to vyplatil 200 až 250 €. Na základe takto vytvorených fiktívnych podkladov v súvislosti s touto dopravnou nehodou - škodovou udalosťou bolo na účet O. A. Komunálnou poisťovňou, a.s., Vienna Insurance Grup so sídlom Štefánikova 17, 81105 Bratislava, IČO: 31 595 545 vyplatené poisťné plnenie v celkovej výške 7 773,07 €;

2/ ako policajt služobne zaradený na Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, v rozpore so základnými povinnosťami policajta uvedenými v § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore a súčasne upravenými v § 48 ods. 3 písm. a/, písm. f/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, na základe písomných podkladov a inštrukcií, ktoré dostal od odsúdeného A. T. zdokumentoval fiktívnu dopravnú nehodu, ktorá sa mala stať dňa 23.05.2013 predpoludním v Nitre na križovatke ulíc Janka Kráľa a ul. Novej medzi motorovými vozidlami Škoda Octavia Combi II FL EČV: D., ktorého je držiteľom spoločnosť Web-cars, s.r.o., Topoľčianska 74/50, Nitra, ktoré mal šoférovať F. R., BMW 530D EČV: O., ktorého je držiteľom spoločnosť Ricci Desing, s.r.o., Štúrova 2491/145, 901 01 Malacky, ktoré mal šoférovať Z. V. a motorovým vozidlom Škoda Octavia Combi II FL EČV: D., ktoré mal šoférovať A. N., ktorý bol aj jeho držiteľom tak, že vyhotovil „záznam o preverení oznámenia - škodovej udalosti zo dňa 23.05.2013, pod sp. zn. ORPZ-NR-OD/1-15-217/2013“, ako aj „zápisy o vykonaní dychových skúšok s poradovými číslami meraní 0125 a 0126“, ktoré boli vykonané prostredníctvom prístroja Alcotest 7410, kde uviedol, že dychovej skúške sa podrobili Z. V. a A. N., hoci tomu tak nebolo a po vyhotovení predmetných listinných materiálov týkajúcich sa dopravnej nehody tieto odovzdal A. T.; na základe takto vytvorených fiktívnych podkladov v súvislosti s touto dopravnou nehodou - škodovou udalosťou bolo poisťovňou UNIQA poisťovňa, a. s., Lazaretská 15, 820 07 Bratislava 27, IČO: 00 653 501 vyplatené poisťné plnenie v celkovej výške 20 945,56 € a to na základe faktúry č. 213 297 vystavenej spoločnosťou MB ALES, s.r.o., Partizánske bolo na účet tejto spoločnosti vyplatené poisťné plnenie vo výške 5 300,16 €, na základe faktúry č. 2013/056 vystavenej spoločnosťou KORÁLI, s.r.o. - autoservis Partizánskej bolo na účet tejto spoločnosti vyplatené poisťné plnenie vo výške 9 646,60 € a na základe faktúry č. 2013049 vystavenej autoservisom a to spoločnosťou J a S - Jozef Šatka Nitra bolo vyplatené na účet tejto spoločnosti poisťné plnenie vo výške 5 998,80 €;

3/ ako policajt služobne zaradený na Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, v rozpore so základnými povinnosťami policajta uvedenými v § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore a súčasne upravenými v § 48 ods. 3 písm. a/, písm. f/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, na základe písomných podkladov a inštrukcií, ktoré dostal od odsúdeného A. T. zdokumentoval fiktívnu dopravnú nehodu, ktorá sa mala stať dňa 23.06.2013 v ranných hodinách v Nitre na križovatke ulíc Tehelná a Dolnočermánska medzi motorovými vozidlami Volvo FH 440 EČV: D., ktorého držiteľom bola spoločnosť Melatrans, s.r.o., Dvorčanská 72, 949 01 Bratislava, ktoré bolo odstavené a Škoda Octavia Combi II FL EČV: D., ktorého držiteľom bola spoločnosť Westfinreal, s.r.o., Župné nám. 9, 949 01 Nitra 1, ktoré mal šoférovať M. G. tak, že vyhotovil „záznam o preverení oznámenia - škodovej udalosti zo dňa 24.06.2013, pod sp. zn. ORPZ-NR-OD/1-15-275/2013“, ako aj „zápis o vykonaní dychovej skúšky s poradovým číslom merania 0017“, ktorá bola vykonaná prostredníctvom prístroja Alcotest 7410, kde uviedol, že dychovej skúške sa podrobil M. G., hoci tomu tak nebolo a po vyhotovení predmetných listinných materiálov týkajúcich sa dopravnej nehody tieto odovzdal A. T.; na základe takto vytvorených fiktívnych podkladov v súvislosti s touto dopravnou nehodou - škodovou udalosťou bolo Komunálnou poisťovňou, a.s., Vienna Insurance Grup so sídlom Štefánikova 17, 81105 Bratislava, IČO: 31 595 545 vyplatené poisťné plnenie v celkovej výške 9 959,36 €, pričom z uvedenej sumy na účet spoločnosti MB ALES, s.r.o., Partizánske, ktorá vystavila faktúru za opravu pod č. 213302, bolo vyplatené poisťné plnenie vo výške 3 490 € a za zapožičanie motorového vozidla touto spoločnosťou bolo jej vyplatené poisťné plnenie vo výške 3 019,04 € a takisto tejto spoločnosti, ktorá vystavila ďalšiu faktúru č. 213322, bolo jej uhradené v súvislosti s motorovým vozidlom zn. Škoda Octavia Combi II FL poisťné plnenie vo výške 3 450,32 €;

4/ ako policajt služobne zaradený na Okresnom dopravnom inšpektoráte Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, v rozpore so základnými povinnosťami policajta uvedenými v § 8 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore a súčasne upravenými v § 48 ods. 3 písm. a/, písm. f/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, na základe písomných podkladov a inštrukcií, ktoré dostal od odsúdeného A. T. zdokumentoval fiktívnu dopravnú nehodu, ktorá sa mala stať 3. júla 2013 vo večerných hodinách v obci Štitáre, okres Nitra medzi motorovými vozidlami Škoda Octavia Combi II FL EČV: D., ktorého bol držiteľom spoločnosť VB leasing SK, s.r.o. a jeho nájomcom bola spoločnosť CD TAXI, s.r.o., Štefánikova trieda 5, 949 01 Nitra, ktoré mal šoférovať M. G. a BMW 6 Cabrio EČV: O., ktorého bol držiteľom spoločnosť NIKO 700, s.r.o., č. d. 39, 900 63 Jakubov, ktoré mal šoférovať odsúdený A. T. tak, že vyhotovil „záznam o preverení oznámenia - škodovej udalosti zo dňa 03.07.2013, pod sp. zn. ORPZ-NR-OD/1-15-292/2013“, ako aj „zápisy o vykonaní dychových skúšok s poradovými číslami meraní 0043 a 0044“, ktoré boli vykonané prostredníctvom prístroja Alcotest 7410, kde uviedol, že dychovej skúške sa podrobili A. T. a M. G., hoci tomu tak nebolo a po vyhotovení predmetných listinných materiálov týkajúcich sa dopravnej nehody tieto odovzdal A. T.; na základe takto vytvorených fiktívnych podkladov v súvislosti s touto dopravnou nehodou - škodovou udalosťou bolo poisťovňou UNIQA poisťovňa, a. s., Lazaretská 15, 820 07 Bratislava 27, IČO: 00 653 501 vyplatené poisťné plnenie na účet spoločnosti VB Leasing SK, s.r.o., v celkovej výške 2 679,72 €.

Za to mu špecializovaný trestný súd, podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 34 ods. 5 písm. b/, § 36 písm. j/, písm. l/ Trestného zákona, § 37 písm. h/ Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodené strany UNIQA poisťovňa, a. s., a Komunálnu poisťovňa, a.s., Vienna s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali obžalovaný a prokurátor ÚŠP GP SR včas odvolanie.

V písomných dôvodoch odvolania obžalovaný predovšetkým namietol tú skutočnosť, že pôvodne síce zahlásil odvolanie len proti výroku o treste, avšak modifikuje ho v tom smere, že nebolo preukázané, že by v daných skutkoch konal ako verejný činiteľ. Nehody boli iba fiktívne, neriešil ich ako dopravnú nehodu, nakoľko išlo iba o škodovú udalosť, pri ktorej nevykonával žiadnu rozhodovaciu činnosť v postavení verejného činiteľa. Namietla preto len právnu kvalifikáciu, nie spáchanie skutkov, pri ktorých však nevykonával právomoc obsahujúci prvok moci a rozhodovania.

V doplnenom odvolaní poukázal na okolnosti prípadu, ako aj rodinnú situáciu (starostlivosť o dve maloleté deti), ktoré umožňujú použiť ustanovenie § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu.

Navrhol aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol, podľa jeho argumentov.

Prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhol v dôvodoch svojho odvolania, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a treste a rozhodol v zmysle podanej obžaloby. Zároveň mu navrhol uloženie trestu odňatia slobody vo výmere najmenej 7 rokov, uloženie trestu zákazu činnosti ako aj peňažného trestu.

Návrh odôvodnil tým, že obžalovaný konal v nepriamom úmysle k spôsobenému následku - spôsobeniu značnej škody, pričom z prijímania úplatku aj v skutkoch pod bodom 2/ - 4/ bol usvedčený svedkom A. T.. Uvedený svedok bol v inom konaní usvedčený z podplácania aj v týchto skutkoch, pričom je nelogické, že by sa usvedčoval aj zo skutkov, ktoré nespáchal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Tr. por., po zistení, že niet dôvodu na zamietnutie

odvolania podľa § 316 ods. 1 ani na zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnuť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel pritom k záveru, že odvolanie odvolateľov nie je dôvodné.

Špeciálny súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, ako sa prvostupňový súd vysporiadal s tvrdením obžalovaného, ktorý tvrdil, že dostal úplatok iba 200 €, konal na nátlak svedka A. T.. Ako aj ako sa vysporiadal so skutkovými tvrdeniami a právnou kvalifikáciou uvedenou prokurátorom v obžalobe a z akých dôvodov upravil skutkové vety i právnú kvalifikáciu (č.l.15 - 18 rozsudku).

Najvyšší súd nemá preto pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených vo výroku napadnutého rozsudku, keďže zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní a je nimi preukázané, že obžalovaný v súvislosti s obstaraním veci všeobecného záujmu priamo pre seba prijal úplatok a taký čin spáchal ako verejný činiteľ a ako verejný činiteľ v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech vykonával právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, pričom poskytol inému pomoc zadovážením prostriedkov, aby vylákal od iného poistné plnenie tým, že ho uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie.

Preto správne postupoval špecializovaný trestný súd, keď uznal obžalovaného vinným zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona ako aj pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom poist'ovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 Trestného zákona formou účastníctva ako pomocník podľa § 21 ods. 1 písm. d/ Trestného zákona,

K odvolacím námietkam obžalovaného treba podotknúť, že skutok bol spáchaný v súvislosti s právomocou a zodpovednosťou osoby v služobnom pomere, uvedené skutky boli riešené len ako škodové udalosti preto, že obžalovaný pri ich dokumentovaní založil k protokolu - záznamu o preverení oznámenie škodovej udalosti aj doklad o vykonaní dychovej skúšky s negatívnym výsledkom u oboch „účastníkov nehody“, konal tak vždy počas svojej služby, záznam zaevidoval pod príslušnou spisovou značkou a dal tento protokol schváliť svojím nadriadeným.

Je úplne zrejmé, že obvinený A. sa na „dokumentovaní dopravnej nehody“ nezúčastnil ako „súkromná osoba“, ale postupoval ako reprezentant orgánu verejnej moci, ktorý nestranné zadokumentuje škodovú udalosť tak, ako ju zistil. Napokon ani zákon č. 8/2009 Z.z. nezakazuje účastníkom volať políciu pri škodových udalostiach. Zákon im len umožňuje ju nevolať v prípade, ak sú na to splnené podmienky. Je teda bežné, že polícia je privolávaná aj pri škodových udalostiach (hoci by nemusela byť, keďže si to vedia vyriešiť aj účastníci) a v takom prípade možno len ťažko argumentovať, že pri výkone tejto jeho právomoci (dokumentovaní škodovej udalosti) policajti nekoná v postavení verejného činiteľa. A práve zadokumentovanie predmetnej udalosti bude významným faktorom, ktorý udelenie pokuty za priestupok na úseku cestnej premávky ovplyvňuje. V podstate by sa dalo povedať, že pôjde o akúsi prípravnú fázu k fáze rozhodovania o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb.

Z interných predpisov poisťovní je nepochybné, že pre poisťovne je dokumentovanie (vyšetrovanie dopravnej nehody zo strany polície) jedným z dôležitých, významných a určujúcich kritérií pre posúdenie rizika prípadného poistného podvodu.

Preto aj odvolací súd považuje v tomto smere úvahy špecializovaného trestného súdu za správne a presvedčivé.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky prokurátora k vedomosti obžalovaného k možnému následku, tak aj tu sa druhostupňový súd stotožnil s argumentáciou špecializovaného trestného súdu. Skutočnosť, že škoda napokon presiahla škodu, ktorá je rozhodná o určenie, či ide o škodovú udalosť alebo už dopravnú nehodu, nemožno pripisovať na ťarchu obžalovaného. Jednotlivé skutky dokumentoval s tým, že jednotlivá škoda nepresiahla 3 990 €, do skupiny páchajúcej trestnú činnosť poisťovacieho podvodu bol totiž pribratý aj likvidátor a ohliadajúci technik, ktorí škodu nadhodnotili, zo znaleckého posudku je zrejmé, že uvedeným zadokumentovaním také vysoké škody nemohli reálne vzniknúť, na poškodené vozidlá boli montované poškodené diely, navyše poisťovne uhradili aj škodu spôsobenú zapožičaním náhradných vozidiel, čo obžalovaný nemohol vedieť.

Výpoveďou svedka T., ktorý usvedčoval obžalovaného z prijatia úplatku aj pri skutkoch v bodoch 2/ - 4/ sa dostatočne podrobne vysporiadal už prvostupňový súd a odvolací súd na uvedené úvahy poukazuje.

Za daného stavu aj odvolanie prokurátora, ohľadom skutkových zistení a právnej kvalifikácie považoval odvolací súd za nedôvodné, pričom v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie uvedené v prvostupňovom rozsudku.

Taktiež prvostupňový súd nepochybil pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, ktorý ukladal tak, aby zodpovedali kritériám uvedeným v § 34 ods. 4 Tr. zák. s cieľom splniť účel trestu tak z pohľadu generálnej ako aj individuálnej prevencie.

Prvostupňový súd pritom prihliadol na doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného a možnosti jeho nápravy a prevýchovy, a preto mu uložil trest na spodnej hranici trestnej sadzby. Dôvody na použitie ustanovenia § 39 Tr. zák. zistené neboli, nakoľko pomery obžalovaného ani okolnosti prípadu nevybočujú z bežného priemeru a nie sú ničím výnimočné.

Z hore uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolania obžalovaného a prokurátora považoval za nedôvodné a v zmysle § 319 Tr. por. ich zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.